

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Tarım ve Orman Bakanı Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

Fındık, stratejik öneme sahip tarım ürünlerimizin başında gelmektedir. Türkiye’de 400 bin aile, fındıktan geçimi sağlamaktadır. Yaklaşık 700 bin hektarlık alanda fındık üretimi yapılmakta olup, Karadeniz Bölgesi’nin yoğunluklu olarak geçimini sağladığı ürün fındıktır. Türkiye’de üretilen fındığın ortalama olarak %80’i ihraçları edilmektedir. Türkiye, dünya fındık üretiminin yaklaşık %70’ini karşılamaktadır. Ülkemize yıllık ortalama 2 milyar dolarlık bir döviz girdisi sağlayan fındık, stratejik öneme sahip milli ürünlerimizin başında gelmektedir. Bu kadar büyük bir öneme sahip olmasına rağmen fındık üreticileri, Ak Parti Hükümetlerinin yanlış politikaları nedeniyle sürekli mağdur olmaktadır. Ülkemizi dünya lideri yapan fındık, Ak Parti’nin yanlış politikaları nedeniyle maalesef üreticisinin yüzünü güldürememektedir. Her yıl, bir sonraki yıla daha iyi olacak umudu ile üretim yapan çiftçilerimizin artık dayanacak gücü kalmamıştır.

Fındık üreticilerinin sıkıntılı süreci, fındık fiyatlarında istikrarı sağlayan Fiskobirlik’in devre dışı bırakılması ile başlamıştır. Oltan Gıda fındık ihracatında tekelleşmiş ve piyasaya hakim olmuştur. 2015 yılında Rekabet Kurumu’nun verdiği izin ile Oltan Gıda küresel çikolata üreticisi İtalyan Şirketi Ferrero’ya devredilmiştir. Bu devir ile Türkiye’deki fındık piyasası yabancıların eline geçmiştir. Bu da maalesef fındık fiyatının ve ihracatının yabancı şirketlerin tekeline geçmesi sonucunu doğurmuştur. Şu anda geçimini fındığa bağlayan yüzbinlerce üretici, bu tekelci yapının insafına bırakılmış durumdadır. Fındık fiyatlarında yapılan manipülasyonlarla bu tekelci yapı kazanırken fındık üreticimiz sürekli zarar etmektedir. Bu manipülasyonlar nedeniyle yakın geçmişte 18-20 lira dolaylarında olan fındık fiyatları daha hasat yapılmadan bir anda 12-13 liraya düşmüştür. Tüm geçimini fındığa bağlayan Karadenizli üreticilerimiz, bölge ekonomimiz ve milli ürünümüz olan fındığımız bu tekelci yapıya kesinlikle teslim edilmemelidir.

Öncelikle, fındık hasadına çok az bir zaman kalmış olmasına rağmen halen taban fiyatları açıklanmamıştır. Üreticiler dört gözle fındık taban fiyatlarının açıklanmasını beklemektedir. Açıklanacak taban fiyatlarında, üreticilerin artan maliyetleri mutlaka göz önüne alınmalıdır. İlaçlamasından gübrelemesine, hasadından ulaşımına kadar maliyetler alıp başını gitmiştir. Mazot - gübre maliyetleri ortalama yüzde 60 artmış, fındık işçisi çalıştırma ücretleri de 85 Türk lirası olmuştur. Toprak tahlili, gübreleme, kireçleme, fındık kurdu, bahçe temizliği, benzin ve hasat giderleri ele alınarak yapılan hesaplama göre fındık fiyatlarındaki maliyetinin 15 -16 TL dolaylarında olduğu ifade edilmektedir. Bu durumda fındık taban fiyatının en az 20 Türk lirası olarak açıklanması gerekmektedir. Aksi halde zaten zor durumda olan üretici daha zora girecektir.

Hasat zamanı yaklaştıkça, üreticilerin içinde bulundukları zor durumdan faydalanmak isteyenlerin olduğu, fındık fiyatlarını düşük göstererek, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin açıklayacağı taban fiyatına da etki edilmeye çalışıldığı ifade edilmektedir. Bu da, emeği ile para kazanmaya çalışan işçilerimizi maliyetlerini bile karşılayamaz hale getirecektir. Hasadını yapmamış çiftçimiz fındığını borçlarını ödeyebilmek için emanete bırakmakta, maliyetinin altında aldığı hasat ücretiyle borçlarını kapatmaya çalışmaktadır. Fındık üreticisinin bu spekülâtif ortam içinde emeğinin karşılığını alabilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Tarım ve Orman Bakanlığı'nın, üretim maliyetlerini de göz önünde bulundurarak, Toprak Mahsulleri Ofisi aracılığı ile fındık taban fiyatlarını biran önce açıklaması gerekmektedir.

Bir başka sorunlu alan ise fındıktaki rekolte hesabıdır. Özellikle toprak yapısındaki bozulma ve değişen iklim koşulları nedeni ile Ziraat Odaları tarafından rekolte düşüklük yaşanacağı kaygıları dile getirilmektedir. İhracatçı Birlikleri tarafından ABD'deki bir toplantıda rekolte tahmini;40 binlik stokla birlikte 815 bin ton olarak açıklanmıştır. Ancak Ziraat Odaları Birliği tarafından yapılan açıklamada bu tahminin dayanağının açıklanmamış olması eleştirilmiştir. Çünkü fındıkta küllenme hastalığının arttığı, toprakta bazı elementlerdeki eksikler nedeniyle fındıkta dökülmelerin yaşandığı uyarıları yapılmaktadır. Tüm bunların sonucunda gerçekçi bir rekolte tahmini yapılamadığı ortadadır.

15 yıldır, insan nüfusunun artmasına paralel olarak fındık tüketimi de artmaktadır. Ancak 15 yıldır fındık üretimi artmamıştır. Bu tablo karşısında fındığın verimliliğini arttıracak, topraktaki bozulmalara karşı tedbirler alacak ve üreticilere verilecek destek ödemelerinin güncellenmesini sağlayacak bir eylem planlamasının Tarım Bakanlığı tarafından acilen hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu konuda da sorunun ve çözümün doğru bir şekilde belirlenebilmesi Tarım Bakanlığı'nın bu konudaki tüm bileşenlerle bir araya gelmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede;

- 1)Fındık hasadına çok az bir zaman kalmasına rağmen halen fındık alım fiyatlarının açıklanmamasının nedeni nedir?
- 2) Bu yılki fındık taban fiyatı ne zaman açıklanacaktır?
- 3)Fındık taban fiyatının belirlenmesinde ülkemizde ki yüksek enflasyona bağlı olarak artan üreticilerinin maliyetleri - ki bu yıl için yapılan hesaplama da kilo maliyetinin 15-16 lira olduğu ifade edilmektedir- göz önüne alınacak mıdır?
- 4) Fındık taban fiyatını fındık üreticisinin kazanması ve fındığın gerçek değerini bulması için 20 lira olarak açıklamayı düşünüyor musunuz?
- 5) Üretim maliyetlerinin artması nedeniyle, üreticilerin, fındık taban fiyatının altında satış yapmak ya da mahsulünü emanet bırakmak zorunda kalmasını engellemek için Bakanlık olarak bir tedbir almayı düşünüyor musunuz?
- 6)Fındık fiyatlarının piyasada tekelleşen Ferrero tarafından yapılan manipülasyonla düşürüldüğü ve üreticileri zora soktuğu ortadadır. Haksız rekabet ile kazanç sağlayan ve fındık üreticilerini sürekli mağdur eden İtalyan şirketi Ferrero'nun fındık piyasasındaki bu tekelci yapısını ortadan kaldıracak mısınız?

16198

7)Fındık gibi stratejik bir öneme sahip olan milli ürünümüzde fiyat istikrarının sağlanması ve tekelci yapılara teslim edilmemesi için Fiskobirliği yeniden desteklemeyi planlıyor musunuz?

8)İhracatçılar Birliği tarafından yapılan 815 bin tonluk rekolte tahmini yapılmıştır. Ancak bu tahmin fındık fiyatını düşürmek için gerçekçi olmayan bir tahmindir. Bu bağlamda Bakanlığınızca 2019 yılı rekolte tahmini için bir çalışma yapılmış mıdır? Bakanlığınızın 2019 yılı fındık rekolte tahmini kaçtır?

9)Ziraat Odaları tarafından topraktaki element eksikliklerinin artması ve değişen iklim koşulları nedeniyle rekolte düşüklüğü yaşanabileceğine dair eleştirileri karşısında Bakanlığınızın hazırladığı bir eylem planı var mıdır?